

Σύστημα
Επαγγελματιών
Προσόντων

Ταυτότητα Αριστείας!

ΠΡΟΤΥΠΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ
Οδηγός λεωφορείων

Επίπεδο CyQF/ EQF 4

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ)

Τεχνική Επιτροπή Επαγγελματικών Προσόντων:

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)

Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ)

Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΠΟΒΕΚ)

Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ)

Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ)

Παγκύπρια Ομοσπονδία Κομμωτών και Κουρέων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ	4
1.1	Τίτλος επαγγελματικού προσόντος	4
1.2	Επίπεδο επαγγελματικού προσόντος στο Κυπριακό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (CyQF/ EQF)	4
1.3	Κωδικός ISCO	4
1.4	Κωδικός επαγγελματικού προσόντος	4
2.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ	4
2.1	Αντικείμενο	4
2.2	Εργασιακό περιβάλλον	4
2.3	Δυνατότητες εργοδότησης	4
2.4	Εξοπλισμός.....	5
2.5	Συναφή πρότυπα επαγγελματικών προσόντων	5
2.6	Συναφείς επαγγελματικοί τίτλοι	5
2.7	Διαδρομές ένταξης στο συγκεκριμένο Επαγγελματικό Προσόν σύμφωνα με την πολιτική και διαδικασίες της ΑναΔ.....	5
2.8	Μέθοδοι αξιολόγησης	5
3.	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΜΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)	6
3.1	Κοινοί τομείς εργασίας	7
ΚΤ.9	Δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων εργασίας	8
ΚΤ.10	Εφαρμογή απαιτήσεων ασφάλειας και υγείας στην εργασία	10
ΚΤ.12	Εφαρμογή απαιτήσεων περιβαλλοντικής διαχείρισης	12
ΚΤ.32	Χειρισμός παραπόνων πελατών	13
3.2	Υποχρεωτικοί Τομείς Εργασίας.....	14
ΟΔΛ4.1	Έλεγχος και συντήρηση λεωφορείων	15
ΟΔΛ4.2	Προετοιμασία λεωφορείων πριν την έναρξη εργασίας	17
ΟΔΛ4.3	Προετοιμασία, επιβίβαση, αποβίβαση και μεταφορά επιβατών σε τροχοκαθίσματα	19
ΟΔΛ4.4	Εξυπηρέτηση επιβατών στα λεωφορεία	21
ΟΔΛ4.5	Οδήγηση και χειρισμός λεωφορείων	23
3.4	Ικανότητες (Υπευθυνότητα και Αυτονομία).....	25
4.	ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ	27

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ

1.1 Τίτλος επαγγελματικού προσόντος:

Οδηγός λεωφορείων

1.2 Επίπεδο επαγγελματικού προσόντος στο Κυπριακό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (CyQF/ EQF):

4

1.3 Κωδικός ISCO:

8331

1.4 Κωδικός επαγγελματικού προσόντος:

ΟΔΛ4

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ

2.1 Αντικείμενο:

Ο οδηγός λεωφορείου οδηγεί με ασφάλεια, λειτουργεί, φροντίζει και ελέγχει λεωφορείο δημόσιας χρήσης για μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων σε δρομολόγια και τουριστικές εκδρομές. Εξυπηρετεί τους επιβάτες, βοηθάει στην ασφαλή επιβίβαση και αποβίβαση όλων των επιβατών. Διατηρεί το λεωφορείο σε καλή κατάσταση και μεριμνά για την προληπτική συντήρηση και επιδιόρθωση βλαβών. Προετοιμάζει, οργανώνει, καθαρίζει και φροντίζει το όχημα του. Εφαρμόζει οδηγίες και μέτρα εργασιακής ασφάλειας, υγείας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.

2.2 Εργασιακό περιβάλλον:

Ο οδηγός λεωφορείου οδηγεί συνεχώς για πολλές ώρες, σε διαφορετικές συνθήκες και έχει την ευθύνη για τους επιβάτες του. Ως αποτέλεσμα απαιτείται αυστηρή εφαρμογή του κώδικα οδικής κυκλοφορίας και των κανόνων ασφάλειας και υγείας. Αναμένεται να είναι προσεχτικός και συγκεντρωμένος στην εργασία του για αποφυγή ατυχημάτων. Το ωράριο εργασίας του είναι συνήθως μεταβαλλόμενο και πολλές φορές εργάζεται σε βάρδιες.

2.3 Δυνατότητες εργοδότησης:

Ο οδηγός λεωφορείου μπορεί να εργαστεί ως υπάλληλος σε εταιρείες και οργανισμούς δημόσιων μεταφορών (αστικά και υπεραστικά δρομολόγια), εταιρείες τουριστικών λεωφορείων, τουριστικά γραφεία και πράκτορες που διαθέτουν λεωφορεία, ξενοδοχειακές και τουριστικές επιχειρήσεις με λεωφορεία ή να έχει το δικό του λεωφορείο.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Κυπριακής νομοθεσίας ο οδηγός λεωφορείου πρέπει να είναι κάτοχος αντίστοιχης επαγγελματικής άδειας από την αρμόδια αρχή.

2.4 Εξοπλισμός:

Λεωφορείο, ραδιοεπικοινωνία, σύστημα πλοήγησης, προειδοποιητικά τρίγωνα, σετ εργαλείων οχήματος, φανός, σκούπα, βούρτσα, λεπίδα, φτυαράκι, μέσα ατομικής προστασίας (π.χ. γάντια ασφαλείας, αντανακλαστικό γιλέκο), πυροσβεστήρας, κουτί πρώτων βοηθειών.

2.5 Συναφή πρότυπα επαγγελματικών προσόντων:

1. ΟΔΤ4 Οδηγός ταξί

2.6 Συναφείς επαγγελματικοί τίτλοι:

Δεν εφαρμόζεται.

2.7 Διαδρομές ένταξης στο συγκεκριμένο Επαγγελματικό Προσόν σύμφωνα με την πολιτική και διαδικασίες της ΑνΑΔ:

Διαδρομή 1

Προσόν: Πιστοποιητικό προγράμματος εκπαίδευσης/ κατάρτισης, το περιεχόμενο του οποίου συνάδει με σχετικό επαγγελματικό προσόν επιπέδου 4.

Πείρα: Δεν απαιτείται.

Διαδρομή 2

Προσόν: Τουλάχιστον επιπέδου 4 σε μη σχετικό επαγγελματικό πεδίο ή τουλάχιστον επιπέδου 3 σε σχετικό επαγγελματικό πεδίο.

Διαδρομή 3

Πείρα: 2 χρόνια τουλάχιστον επιπέδου 3 σε σχετικό επαγγελματικό πεδίο.

Διαδρομή 4

Προσόν: Τουλάχιστον επιπέδου 3 σε μη σχετικό επαγγελματικό πεδίο ή τουλάχιστον επιπέδου 2 σε σχετικό.

Πείρα: 3 χρόνια τουλάχιστον επιπέδου 3 σε σχετικό επαγγελματικό πεδίο.

2.8 Μέθοδοι αξιολόγησης

- Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού/λάθους.
- Παρακολούθηση της εκτέλεσης της εργασίας σε πραγματικές συνθήκες εργασίας ή σε συνθήκες προσομοίωσης.
- Προφορική εξέταση.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΜΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)

3.1 Κοινοί τομείς εργασίας

Κωδικός Τομέα Εργασίας	Τίτλος Τομέα Εργασίας
ΚΤ.9	Δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων εργασίας
ΚΤ.10	Εφαρμογή απαιτήσεων ασφάλειας και υγείας στην εργασία
ΚΤ.12	Εφαρμογή απαιτήσεων περιβαλλοντικής διαχείρισης
ΚΤ.32	Χειρισμός παραπόνων πελατών

ΚΤ.9 Δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων εργασίας

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αναφέρει τις διάφορες μεθόδους επικοινωνίας.
2. Περιγράφει την πολιτική και διαδικασία επικοινωνίας του οργανισμού.
3. Αναφέρει τις βασικές αρχές επικοινωνίας.
4. Εξηγεί τη σημασία της αποτελεσματικής επικοινωνίας.
5. Αναφέρει εμπόδια στην επικοινωνία και στις ενέργειες αντιμετώπισης τους.
6. Περιγράφει τη διαδικασία χειρισμού διαπροσωπικών σχέσεων με συναδέλφους και συνεργάτες.
7. Αναφέρει ενέργειες και πρωτοβουλίες για τη δημιουργία και διατήρηση θετικού εργασιακού κλίματος.
8. Αναφέρει ενέργειες και πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική ομαδική εργασία.
9. Αναφέρει βασικά στοιχεία για την αποτελεσματική λειτουργία ομάδων εργασίας.
10. Αναφέρει συνήθη προβλήματα που παρουσιάζονται στο πλαίσιο λειτουργίας ομάδων εργασίας τα οποία επηρεάζουν την αποτελεσματική λειτουργία και επίτευξη των στόχων της.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αξιοποιεί κατάλληλες μεθόδους επικοινωνίας για δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικής επικοινωνίας με συναδέλφους και συνεργάτες στο πλαίσιο της πολιτικής και διαδικασίας του οργανισμού.
2. Συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων και διαφωνιών μεταξύ συναδέλφων και συνεργατών για τη δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικών σχέσεων εργασίας.
3. Συμβάλλει στη βελτίωση του εργασιακού κλίματος με ανάληψη σχετικών ενεργειών και πρωτοβουλιών.
4. Συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας στη δημιουργία και διατήρηση θετικού εργασιακού κλίματος, προβαίνοντας σε ενέργειες και αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες αποτελεσματικής ομαδικής εργασίας.
5. Συμβάλλει στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των μελών της ομάδας, υποβάλλοντας εισηγήσεις και αναλαμβάνοντας σχετικές πρωτοβουλίες.

6. Συνεισφέρει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας της ομαδικής εργασίας, υποβάλλοντας εισηγήσεις και αναλαμβάνοντας σχετικές πρωτοβουλίες.
7. Συμβάλλει στον εντοπισμό και επίλυση προβλημάτων στη λειτουργία ομάδων εργασίας σε συνεργασία με τον υπεύθυνο του τμήματος και τους συναδέλφους.

ΚΤ.10 Εφαρμογή απαιτήσεων ασφάλειας και υγείας στην εργασία

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Κατονομάζει τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία, οι οποίοι πιθανόν να παρουσιαστούν στον χώρο εργασίας.
2. Περιγράφει τη διαδικασία αναφοράς των κινδύνων και των επικίνδυνων καταστάσεων για την ασφάλεια και την υγεία.
3. Δηλώνει την πολιτική του οργανισμού για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία.
4. Αναφέρει την ισχύουσα νομοθεσία και κανονισμούς ασφάλειας και υγείας που αφορούν την εργασία του.
5. Περιγράφει τις οδηγίες, τα προληπτικά μέτρα και τους κανόνες ασφάλειας και υγείας που πρέπει να ακολουθεί στον χώρο εργασίας.
6. Εξηγεί τα σήματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.
7. Περιγράφει την ορθή και ασφαλή χρήση του εξοπλισμού που χειρίζεται για τις εργασίες του.
8. Κατονομάζει και να περιγράφει τα σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και έκτακτων καταστάσεων θεμάτων ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας του.
9. Περιγράφει τη διαδικασία αναφοράς ατυχήματος και ασθένειας.
10. Αναφέρει τις κατηγορίες φωτιάς, τις αρχές πυρασφάλειας και πυρόσβεσης.
11. Αναγνωρίζει τα είδη πυροσβεστήρων.
12. Αναγνωρίζει και να αναφέρει τα είδη πυροσβεστήρων και άλλων πυροσβεστικών μέσων.
13. Περιγράφει την ορθή χρήση των πυροσβεστήρων και άλλων πυροσβεστικών μέσων για το σβήσιμο φωτιάς.
14. Κατονομάζει τα επιτρεπόμενα υλικά που πρέπει να είναι διαθέσιμα στο κουτί πρώτων βοηθειών.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Εντοπίζει κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας του και να τους αναφέρει στο αρμόδιο άτομο, σύμφωνα με τη διαδικασία του οργανισμού.
2. Εκτελεί τις εργασίες του εφαρμόζοντας τα προληπτικά μέτρα, σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊσταμένου του και τους κανόνες ασφάλειας και υγείας του οργανισμού.

3. Χειρίζεται τον εξοπλισμό με το σωστό και ασφαλή τρόπο.
4. Εφαρμόζει το κατάλληλο σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για θέματα ασφάλειας και υγείας.
5. Εφαρμόζει το σχέδιο εκκένωσης του οργανισμού.
6. Χρησιμοποιεί τα κατάλληλα υλικά πρώτων βοηθειών για μικροτραυματισμούς και αναζητά βοήθεια από τον πρώτο βοηθό του χώρου εργασίας.

ΚΤ.12 Εφαρμογή απαιτήσεων περιβαλλοντικής διαχείρισης

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Κατονομάζει τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις περιβαλλοντικές πλευρές από τα προϊόντα ή δραστηριότητες στον χώρο εργασίας του.
2. Περιγράφει τη διαδικασία αναφοράς των περιβαλλοντικών κινδύνων.
3. Δηλώνει την πολιτική του οργανισμού για την περιβαλλοντική διαχείριση.
4. Αναφέρει την ισχύουσα νομοθεσία και κανονισμούς περιβαλλοντικής διαχείρισης που αφορά την εργασία του.
5. Περιγράφει τις οδηγίες, τα μέτρα πρόληψης της ρύπανσης και τους κανόνες περιβαλλοντικής διαχείρισης που πρέπει να ακολουθεί στον χώρο.
6. Περιγράφει τις μεθόδους και τις καλές πρακτικές εξοικονόμησης νερού και ενέργειας.
7. Αναγνωρίζει τα ανακυκλώσιμα υλικά στον χώρο εργασίας του.
8. Περιγράφει τη διαδικασία συλλογής και απόρριψης των ανακυκλώσιμων υλικών.
9. Κατονομάζει και να περιγράφει τα σχέδια δράσης για αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και έκτακτων καταστάσεων για αποτροπή περιβαλλοντικής ρύπανσης.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Εντοπίζει τους περιβαλλοντικούς κινδύνους και τις περιβαλλοντικές πλευρές και να τους αναφέρει στο αρμόδιο άτομο, σύμφωνα με τη διαδικασία του οργανισμού.
2. Εκτελεί τις εργασίες του εφαρμόζοντας τα μέτρα πρόληψης της ρύπανσης, της εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊσταμένου του και τους κανόνες περιβαλλοντικής διαχείρισης.
3. Χρησιμοποιεί οικολογικά υλικά και προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον σύμφωνα με τις οδηγίες του προϊσταμένου του.
4. Αποθηκεύει, να χρησιμοποιεί και να απορρίπτει υλικά και προϊόντα, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος περιβαλλοντικής ρύπανσης, σύμφωνα με τη διαδικασία του οργανισμού.
5. Απορρίπτει τα ανακυκλώσιμα υλικά και προϊόντα στους ενδεδειγμένους χώρους ή κάδους, όπως καθορίζεται από τον οργανισμό.
6. Εφαρμόζει το κατάλληλο σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για αποτροπή περιβαλλοντικής ρύπανσης.

ΚΤ.32 Χειρισμός παραπόνων πελατών

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Εξηγεί τη σημασία της διατήρησης ενός υψηλού επιπέδου ικανοποίησης των πελατών.
2. Εξηγεί τη σημασία του αποτελεσματικού και έγκαιρου χειρισμού των παραπόνων των πελατών.
3. Αναφέρει τους λόγους και αιτίες των παραπόνων των πελατών.
4. Αναφέρει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του οργανισμού και των πελατών, όπως καθορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία και στην πολιτική του οργανισμού.
5. Περιγράφει τη διαδικασία χειρισμού παραπόνων των πελατών.
6. Περιγράφει τη μεθοδολογία καταγραφής των παραπόνων την οποία εφαρμόζει ο οργανισμός.
7. Δηλώνει τις πιθανές διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση των διαφόρων τύπων παραπόνων των πελατών.
8. Αναφέρει τη διαδικασία επιβεβαίωσης της ικανοποίησης των πελατών μετά τη λήψη των διορθωτικών ενεργειών.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Λαμβάνει και να καταγράφει τα παράπονα των πελατών εφαρμόζοντας την πολιτική και τη διαδικασία χειρισμού παραπόνων του οργανισμού.
2. Διερευνά τα παράπονα και να προσδιορίζει τα αίτια τους, εφαρμόζοντας την πολιτική και τη διαδικασία χειρισμού των παραπόνων του οργανισμού.
3. Εφαρμόζει διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση των παραπόνων, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις των πελατών, την ισχύουσα νομοθεσία και την πολιτική του οργανισμού.
4. Αξιολογεί τις διορθωτικές ενέργειες με βάση τον βαθμό ικανοποίησης των πελατών.

3.2 Υποχρεωτικοί Τομείς Εργασίας

Κωδικός Τομέα Εργασίας	Τίτλος Τομέα Εργασίας
ΟΔΛ4.1	Έλεγχος και συντήρηση λεωφορείων
ΟΔΛ4.2	Προετοιμασία λεωφορείων πριν την έναρξη εργασίας
ΟΔΛ4.3	Προετοιμασία, επιβίβαση, αποβίβαση και μεταφορά επιβατών σε τροχονομεία
ΟΔΛ4.4	Εξυπηρέτηση επιβατών στα λεωφορεία
ΟΔΛ4.5	Οδήγηση και χειρισμός λεωφορείων

ΟΔΛ4.1 Έλεγχος και συντήρηση λεωφορείων

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αναφέρει τις διατάξεις του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου και νομοθεσίας που διέπουν τα λεωφορεία.
2. Κατονομάζει τα απαραίτητα έγγραφα για την οδήγηση του οχήματος και τη λειτουργία των λεωφορείων.
3. Επεξηγεί τη διαδικασία έκδοσης και διαχείρισης των εγγράφων οδήγησης και λειτουργίας των λεωφορείων.
4. Αναγνωρίζει και να κατονομάζει τα μέρη, συστήματα και εξοπλισμό των λεωφορείων.
5. Διατυπώνει τον τρόπο λειτουργίας των μερών, συστημάτων και εξοπλισμού των λεωφορείων.
6. Περιγράφει τον εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης του λεωφορείου.
7. Απαριθμεί τα σημεία περιοδικού και έκτακτου ελέγχου των λεωφορείων.
8. Αναφέρει τα σημεία ελέγχου των ελαστικών.
9. Αναφέρει τις διατάξεις του ισχύοντα κώδικα οδικής κυκλοφορίας για την κατάσταση, συντήρηση και έλεγχο των οχημάτων.
10. Δηλώνει τους ελέγχους και ενέργειες για επιβεβαίωση της μηχανικής ετοιμότητας του λεωφορείου πριν τη χειμερινή και την καλοκαιρινή περίοδο.
11. Αναφέρει τις πρόνοιες για περιοδικούς ελέγχους και συντήρηση.
12. Διατυπώνει τη διαδικασία του προγραμματισμού συντήρησης του λεωφορείου από αδειοδοτημένους τεχνίτες οχημάτων.
13. Περιγράφει τον σκοπό και τον τρόπο καταγραφής των προληπτικών συντηρήσεων, των βλαβών, των αλλαγών εξαρτημάτων και άλλων πληροφοριών.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Ελέγχει τα απαραίτητα έγγραφα για την οδήγηση του οχήματος και τη λειτουργία του λεωφορείου, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
2. Διαχειρίζεται το αρχείο του οχήματος ώστε να είναι συμπληρωμένο με τα έγγραφα αδειοδότησης και τη λειτουργία του λεωφορείου όπως προνοεί η σχετική νομοθεσία.

3. Πραγματοποιεί περιοδικό έλεγχο των συστημάτων ασφάλειας, των ελαστικών και του εξοπλισμού έκτακτης ανάγκης του οχήματος, σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
4. Ελέγχει και να προετοιμάζει το όχημα για επιβεβαίωση της μηχανικής ετοιμότητας του, πριν τη χειμερινή και την καλοκαιρινή περίοδο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις οδηγίες του κατασκευαστή.
5. Προγραμματίζει την περιοδική συντήρηση του οχήματος σύμφωνα τις οδηγίες συντήρησης του κατασκευαστή.
6. Καταγράφει τις προληπτικές συντηρήσεις, τις βλάβες, τις αλλαγές εξαρτημάτων του οχήματος και άλλες πληροφορίες, σύμφωνα με τις διαδικασίες του οργανισμού.

ΟΔΛ4.2 Προετοιμασία λεωφορείων πριν την έναρξη εργασίας

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αναφέρει τους παράγοντες που επηρεάζουν και περιορίζουν ένα δρομολόγιο.
2. Δηλώνει τις καιρικές συνθήκες που επηρεάζουν τη διεξαγωγή ενός δρομολογίου.
3. Επεξηγεί τον τρόπο ενημέρωσής του για τα επόμενα δρομολόγια και ωράρια.
4. Δηλώνει τις οδικές συνθήκες που επηρεάζουν τη διεξαγωγή ενός δρομολογίου.
5. Διατυπώνει πηγές πληροφόρησης για έλεγχο σε περιορισμούς ενός δρομολογίου.
6. Απαριθμεί ενέργειες βελτίωσης δρομολογίων και των προγραμμάτων.
7. Απαριθμεί τα σημεία και ενέργειες εσωτερικής και εξωτερικής καθαριότητας του λεωφορείου.
8. Περιγράφει τα σημεία ελέγχου της καθαριότητας στο εσωτερικό και εξωτερικό του λεωφορείου.
9. Αναφέρει τις πρόνοιες για τους καθημερινούς τεχνικούς ελέγχους του λεωφορείου.
10. Ερμηνεύει τις προειδοποιητικές ενδείξεις στον πίνακα οργάνων του λεωφορείου.
11. Αναφέρει τους ελέγχους και τις ρυθμίσεις στον εξοπλισμό του λεωφορείου.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Επιβεβαιώνει την καταλληλότητα και ορθότητα των δρομολογίων τα οποία θα εκτελέσει λαμβάνοντας από διάφορες πηγές τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για τις καιρικές συνθήκες, τα οδικά έργα και άλλους παράγοντες.
2. Επιβεβαιώνει την ορθότητα των προγραμμάτων τα οποία θα εκτελέσει λαμβάνοντας τις πιο πρόσφατες πληροφορίες για τα επόμενα δρομολόγια και το ωράριο από το αρμόδιο άτομο.
3. Εφαρμόζει ενέργειες για βελτίωση του δρομολογίου και του προγράμματος σε συνεργασία με το υπεύθυνο άτομο.
4. Καθαρίζει εσωτερικά και εξωτερικά το λεωφορείο, χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο εξοπλισμό και υλικά.
5. Επιβεβαιώνει την καθαριότητα στο εσωτερικό και στο εξωτερικό μέρος του λεωφορείου με βάση τα σημεία ελέγχου.

6. Ελέγχει τις προειδοποιητικές ενδείξεις στον πίνακα οργάνων και στα τεχνικά σημεία του λεωφορείου σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
7. Ελέγχει και να ρυθμίζει τον εξοπλισμό του λεωφορείου σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

ΟΔΛ4.3 Προετοιμασία, επιβίβαση, αποβίβαση και μεταφορά επιβατών σε τροχοκαθίσματα

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αναφέρει τη σημασία της εξυπηρέτησης επιβατών σε τροχοκαθίσματα.
2. Διατυπώνει τα δικαιώματα ατόμων σε τροχοκαθίσματα για ασφαλή και άνετη μεταφορά.
3. Αναφέρει τη διαδικασία προετοιμασίας για τη μεταφορά επιβατών σε τροχοκαθίσματα.
4. Περιγράφει την προετοιμασία δρομολογίου, χρονικού πλάνου και πλάνου θέσεων για μεταφορά επιβατών σε τροχοκαθίσματα.
5. Εξηγεί τον ειδικό εξοπλισμό για την ανύψωση και ασφάλιση των τροχοκαθισμάτων.
6. Επεξηγεί τα σημεία ελέγχου των ζωνών και άλλου εξοπλισμού ασφαλείας για την πρόσδεση επιβατών σε τροχοκάθισμα.
7. Απαριθμεί τους κινδύνους και τα μέτρα ασφαλείας κατά την επιβίβαση, αποβίβαση και εξυπηρέτηση επιβατών σε τροχοκάθισμα.
8. Περιγράφει τη διαδικασία επιβίβασης και αποβίβασης των επιβατών σε τροχοκαθίσματα από το λεωφορείο.
9. Περιγράφει τον τρόπο ασφάλισης των τροχοκαθισμάτων
10. Περιγράφει τον έλεγχο των ατόμων σε τροχοκαθίσματα για αποφυγή δημιουργίας κινδύνων.
11. Διατυπώνει τα σχέδια δράσης επειγόντων περιστατικών κατά τη μεταφορά επιβατών σε τροχοκαθίσματα.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Προετοιμάζει ένα αποτελεσματικό δρομολόγιο, χρονικό πλάνο και πλάνο θέσεων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των πελατών και τις οδηγίες του οργανισμού.
2. Ελέγχει τον εξοπλισμό ανύψωσης τροχοκαθισμάτων ακολουθώντας τις οδηγίες του κατασκευαστή.
3. Ελέγχει τις ζώνες ασφαλείας και άλλον εξοπλισμό ασφαλείας για την πρόσδεση επιβατών και τροχοκαθισμάτων, σύμφωνα στη βάση της ισχύουσας νομοθεσίας.
4. Επιλέγει το κατάλληλο σημείο επιβίβασης και αποβίβασης ώστε να μην δημιουργούνται κίνδυνοι για τους επιβάτες και το λεωφορείο.
5. Επιβιβάζει και αποβιβάζει επιβάτες σε τροχοκαθίσματα με τον ορθό χειρισμό του εξοπλισμού ανύψωσης.

6. Ασφαλίζει το τροχοκάθισμα στη θέση του και να ελέγχει ότι ο επιβάτης είναι δεμένος με τη ζώνη ασφαλείας.
7. Εφαρμόζει τα σχέδια δράσης επειγόντων περιστατικών κατά τη μεταφορά επιβατών σε τροχοκάθισμα για γρήγορη και αποτελεσματική αντιμετώπιση έκτακτης κατάστασης.

ΟΔΛ4.4 Εξυπηρέτηση επιβατών στα λεωφορεία

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Εξηγεί τη σημασία της ποιότητας εργασίας των οδηγών λεωφορείων.
2. Εξηγεί τις βασικές αρχές συμπεριφοράς, επαγγελματισμού και εμφάνισης των οδηγών λεωφορείων.
3. Περιγράφει τη διαδικασία εξυπηρέτησης των επιβατών του λεωφορείου, κατά την επιβίβαση, χρήση και αποβίβαση τους από το λεωφορείο.
4. Αναφέρει τις κατηγορίες επιβατών που χρειάζονται επιπρόσθετη βοήθεια.
5. Περιγράφει τη διαδικασία εξυπηρέτησης των επιβατών που χρειάζονται επιπρόσθετη βοήθεια, κατά την επιβίβαση, χρήση και αποβίβαση τους από το λεωφορείο.
6. Περιγράφει τον τρόπο χρήσης έντυπων χαρτών και συσκευών πλοήγησης.
7. Εξηγεί μεθόδους προσανατολισμού εντός των περιοχών των οποίων οδηγεί.
8. Αναφέρει τα μέτρα ασφαλείας για την ασφαλή μεταφορά των επιβατών.
9. Κατονομάζει τα βασικά σημεία των περιοχών εντός των οποίων οδηγεί.
10. Αναφέρει ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία σε σχέση με τη χώρα και χώρους πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.
11. Αναφέρει τον τρόπο υπολογισμού των κομίστρων και τους ισχύοντες κανονισμούς.
12. Περιγράφει τους τρόπους και τη διαδικασία είσπραξης των κομίστρων.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Συμπεριφέρεται με επαγγελματισμό στον επιβάτη, τηρώντας τις βασικές αρχές συμπεριφοράς και επαγγελματισμού.
2. Εξυπηρετεί τους επιβάτες κατά την επιβίβαση, χρήση και αποβίβαση τους από το λεωφορείο, σύμφωνα με τη διαδικασία εξυπηρέτησης.
3. Εξυπηρετεί επιβάτες που χρειάζονται επιπρόσθετη βοήθεια κατά την επιβίβαση, χρήση και αποβίβαση τους από το λεωφορείο, σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία εξυπηρέτησης.
4. Προγραμματίζει και να χρησιμοποιεί τις συσκευές πλοήγησης για καθοδήγηση κατά τη διάρκεια της διαδρομής, ακολουθώντας τις οδηγίες του κατασκευαστή.

5. Επιβεβαιώνει ότι οι επιβάτες λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας τα οποία απαιτούνται από τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας και άλλη σχετική ισχύουσα νομοθεσία.
6. Απαντάει με υπευθυνότητα στις ερωτήσεις των επιβατών και να δίνει πληροφορίες για ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία και χώρους πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.
7. Υπολογίζει και να επεξηγεί στα κόμιστρα στους επιβάτες στη βάση των ισχυόντων κανονισμών.
8. Εισπράττει το κόστος της διαδρομής με διάφορες μεθόδους, εφαρμόζοντας τη διαδικασία του οργανισμού.

ΟΔΛ4.5 Οδήγηση και χειρισμός λεωφορείων

Γνώσεις:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Αναφέρει τα μέτρα ατομικής ασφάλειας κατά την οδήγηση λεωφορείων.
2. Αναφέρει τις διατάξεις του ισχύοντα κώδικα οδικής κυκλοφορίας για την οδήγηση λεωφορείων.
3. Απαριθμεί τα μέτρα προστασίας των ευάλωτων ομάδων, του οδικού δικτύου και των επιβατών λεωφορείων.
4. Περιγράφει τους τρόπους ελέγχου των λεωφορείων για ελαχιστοποίηση της φθοράς και της πρόληψης δυσλειτουργιών.
5. Αναφέρει πρακτικές ασφαλούς οδήγησης λεωφορείων.
6. Εξηγεί τις κύριες αρχές της οδήγησης λεωφορείων σε διαφορετικούς χώρους και συνθήκες οδήγησης.
7. Περιγράφει τον τρόπο διαφοροποίησης της οδήγησης ανάλογα με την κατάσταση των δρόμων και των καιρικών συνθηκών.
8. Περιγράφει το σκοπό, τις αρχές και τους κανόνες της αμυντικής οδήγησης.
9. Ορίζει τη σημασία και να κατονομάζει τις ενέργειες για τήρηση της φυσικής και πνευματικής ικανότητας των οδηγών.
10. Αναφέρει πρακτικές μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων.
11. Διατυπώνει τις ενέργειες για την ασφάλεια των επιβατών και του λεωφορείου σε περιπτώσεις μηχανικών βλαβών.
12. Περιγράφει τα σχέδια δράσης για αντιμετώπιση τροχαίων ατυχημάτων και άλλων περιστατικών έκτακτης ανάγκης.
13. Διατυπώνει τα σχέδια δράσης για αντιμετώπιση επικίνδυνων πράξεων εις βάρος του οδηγού και των επιβατών.

Δεξιότητες:

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Λαμβάνει τα μέτρα ατομικής ασφάλειας κατά την οδήγηση λεωφορείου, τα οποία προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.
2. Επιβεβαιώνει ότι οι επιβάτες εφαρμόζουν τα μέτρα ατομικής ασφαλείας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

3. Οδηγά το λεωφορείο με ασφάλεια, άνεση και οικονομία καυσίμων σε διαφορετικούς χώρους, συνθήκες οδήγησης και καιρικές συνθήκες, σύμφωνα με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.
4. Προβλέπει και να αποφεύγει τους κινδύνους κατά την οδήγηση εφαρμόζοντας τις αρχές και τους κανόνες της αμυντικής οδήγησης.
5. Ενεργεί σε περιπτώσεις μηχανικών βλαβών, φροντίζοντας για την ασφάλεια των εμπλεκομένων και του οχήματος, σύμφωνα με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας.
6. Ενεργεί μετά από δυστύχημα για περιορισμό των συνεπειών του, εφαρμόζοντας τα σχέδια δράσης επειγόντων περιστατικών.
7. Λαμβάνει μέτρα για πρόληψη επικίνδυνων πράξεων εις βάρος του οδηγού και των επιβατών, στη βάση των σχεδίων δράσης.

3.4 Ικανότητες (Υπευθυνότητα και Αυτονομία)

Το άτομο θα πρέπει να είναι σε θέση να:

1. Οργανώνει με ανεξαρτησία και υπευθυνότητα τις εργασίες του και να αναλαμβάνει την ευθύνη για τα αποτελέσματα τους.
2. Εφαρμόζει με υπευθυνότητα και επαγγελματισμό τις γνώσεις και τις δεξιότητες οι οποίες απαιτούνται για την οδήγηση του οχήματος, την εξυπηρέτηση των επιβατών και άλλες σχετικές εργασίες.
3. Υιοθετεί και να εφαρμόζει την ισχύουσα νομοθεσία, τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας και τις διαδικασίες που αφορούν την εργασία του.
4. Υιοθετεί και να υπερασπίζεται την επαγγελματική αμεροληψία, την ηθική και τις αρχές της επαγγελματικής δεοντολογίας.
5. Υποστηρίζει την προσφορά των υπηρεσιών του με επαγγελματισμό, αφοσίωση και ευσυνειδησία.
6. Υπερασπίζεται τις αξίες και τις αρχές της οδικής ασφάλειας και της προστασίας της ζωής των επιβατών.
7. Προστατεύει και να βελτιώνει τη φυσική και πνευματική ικανότητα του ως οδηγός.
8. Υιοθετεί και να πραγματοποιεί με υπευθυνότητα οδικές μεταφορές στη βάση της ισχύουσας νομοθεσίας κατά τον ασφαλέστερο και οικονομικότερο τρόπο.
9. Αντιμετωπίζει αυτόνομα έκτακτα οδικά περιστατικά.
10. Διαχειρίζεται αυτόνομα το όχημα του οικονομικά, αποτελεσματικά και φιλικά προς το περιβάλλον.
11. Υιοθετεί και να εφαρμόζει την ενσυναίσθηση και την ειλικρινή κατανόηση των απαιτήσεων των επιβατών.
12. Δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας προσεγγίζοντας θετικά τους πελάτες.
13. Στηρίζει και να εφαρμόζει τις οδηγίες που δίνονται από τους ανωτέρους του.
14. Επιδεικνύει ομαδικό πνεύμα και να έχει ενεργό ρόλο στην ενθάρρυνση και βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της ομάδας.
15. Λαμβάνει αποφάσεις μέσα από κριτική επεξεργασία των δεδομένων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
16. Υποστηρίζει την εφαρμογή μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος κατά την εκτέλεση της εργασίας του.

17. Αποδέχεται την ανάγκη για συνεχή βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών εξυπηρέτησης και μεταφοράς επιβατών.
18. Επιζητεί συνεχή αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων του και υιοθετεί τεχνολογικές και άλλες εξελίξεις στον τομέα του.
19. Αναζητεί την επαγγελματική του ανέλιξη μέσα από την επίδειξη ενδιαφέροντος για την εργασία και την ανάπτυξη του.

4. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Οι ακόλουθοι ορισμοί δίδονται για επεξήγηση λέξεων και εννοιών που χρησιμοποιούνται στο πρότυπο:

Αμυντική οδήγηση	Το σύνολο των συμπεριφορών που επιτρέπουν στον οδηγό να προβλέπει, αναγνωρίζει και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να αποφύγει τους ενδεχόμενους οδικούς κινδύνους.
Γνώσεις	Το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών μέσω της μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σώμα θετικών στοιχείων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζεται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής.
Δεξιότητες	Η εφαρμογή γνώσεων και η αξιοποίηση τεχνογνωσίας για την εκπλήρωση εργασιών και την επίλυση προβλημάτων. Οι δεξιότητες περιγράφονται ως νοητικές (χρήση λογικής, διαισθητικής και δημιουργικής σκέψης) και πρακτικές (αφορούν τη χειρωνακτική επιδεξιότητα και τη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων).
Εξοπλισμός έκτακτης ανάγκης	Εξοπλισμός που βρίσκεται εντός του λεωφορείου και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά από ένα έκτακτο γεγονός.
Επαγγελματικό προσόν	Το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, το οποίο επιτυγχάνεται όταν ο αρμόδιος φορέας διαπιστώνει ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές.
Ικανότητες	Η αποδεδειγμένη επάρκεια στη χρήση γνώσεων, δεξιοτήτων και προσωπικών, κοινωνικών ή/και μεθοδολογικών δυνατοτήτων σε περιστάσεις εργασίας ή σπουδής και στην επαγγελματική ή/και προσωπική ανάπτυξη. Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων, η περιγραφή ως προς τις ικανότητες αφορά την υπευθυνότητα και την αυτονομία.
Κοινωνικό περιβάλλον των οδικών μεταφορέων	Δικαιώματα και υποχρεώσεις των οδηγών ως προς την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση.
Κώδικας οδικής κυκλοφορίας	Εγχειρίδιο ο οποίο καταγράφει πως πρέπει να συμπεριφέρονται και να ενεργούν οι χρήστες του οδικού δικτύου για ασφάλεια και εύρυθμη κυκλοφορία.

**Μαθησιακά
αποτελέσματα**

Η αποτύπωση όλων αυτών που ο εκπαιδευόμενος γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας και αφορούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες.

**Οικονομικό περιβάλλον
των οδικών μεταφορών
επιβατών**

Σχέση των οδικών μεταφορών επιβατών με τους άλλους τρόπους μεταφοράς επιβατών, διάφορες δραστηριότητες οδικών μεταφορών επιβατών, οργάνωση των κύριων τύπων επιχειρήσεων μεταφορών επιβατών.

Παράπονο πελάτη

Η έκφραση της δυσαρέσκειας του πελάτη λόγω της μη ικανοποίησης των προσδοκιών του σχετικά με ένα προϊόν. Η δυσαρέσκεια μπορεί να οφείλεται στην ποιότητα ή την τιμή του προϊόντος, την εξυπηρέτηση του πελάτη και από την πολιτική και διαδικασία που εφαρμόζει ο οργανισμός σχετικά με τις υπηρεσίες και προϊόντα που προσφέρει.

Περιβαλλοντική πλευρά

Στοιχείο των δραστηριοτήτων ή των προϊόντων ή των υπηρεσιών ενός οργανισμού, το οποίο αλληλοεπιδρά ή μπορεί να αλληλοεπιδράσει με το περιβάλλον.

Περιοδικός έλεγχος

Έλεγχος ο οποίος επαναλαμβάνεται συστηματικά σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Συνθήκες οδήγησης

Οδήγηση με θερμό καιρό, ομίχλη, βροχή, παγετό, χιόνι και άνεμο.

Τομέας εργασίας

Περιγράφει εκείνο που το άτομο είναι σε θέση να κάνει προκειμένου να αποδείξει ότι μπορεί να εκτελεί αποτελεσματικά ένα μέρος της εργασίας του και απαρτίζεται από σύνολο επιμέρους εργασιών.

Χώρος οδήγησης

Οδήγηση σε κατοικημένες περιοχές, στον αυτοκινητόδρομο και στην ύπαιθρο.

ISBN 978-9963-43-458-9

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στην ΑνΑΔ:

Αναβύσσου 2, 2025 Στρόβολος, Λευκωσία

Τηλ. 22390300 | anad@anad.org.cy | www.anad.org.cy
